

Ed.

40. Frumvarp

til laga um veðlánasjóð fiskimanna.

Flm.: Jón Baldvinsson.

1. gr.

Tilgangur sjóðsins er að gera mönnum, sem fiskiveiðar stunda á vjelbátum og árabátum, sem arðsamastan afla sinn með því að gera þeim mögulegt að verka hann sjálfir. Fje sjóðsins skal lánað fiskimönnum gegn veði í fengnum afla, eftir reglum, sem síðar segir.

2. gr.

Höfuðstóll sjóðsins er Fiskiveiðasjóður Íslands, sem stofnaður var með lögum 10. nóv. 1905, og 2 milj. króna, sem rikissjóður leggur fram sem lán til sjóðsauka, og skal lán þetta vera vaxta- og afborgunarlaust fyrstu 5 árin, en endurgreiðast síðan með jöfnum greiðslum á 35 árum.

3. gr.

Heimili og varnarþing sjóðsins er Reykjavík. Sjóðurinn skiftist í deildir,

og er aðaldeild hans í Reykjavík, en sjerstakar deildir skulu stofnaðar í verstöðvum landsins, svo mörgum sem fjármagn sjóðsins hrekkur til. Deildir geta þó fyrst um sinn eigi orðið fleiri en 25.

4. gr.

Atvinnumálaráðherra kveður á um það, eftir tillögum stjórnar sjóðsins, í hvaða verstöðvum deildir skuli settar, hve mikið sje af sjóðnum hver einstök deild fær til umráða og hve háa vexti deildirnar greiði af fjenu.

5. gr.

Lánsdeild í verstöð verður því aðeins sett á stofn, að beiðni hafi komið um það til stjórnar sjóðsins samkv. ályktun á almennum sveitarfundi, eða samkvæmt ályktun bæjarstjórnar í kaupstað.

Á hverjum stað, er lánsdeild verður sett á stofn, skal hreppsfundur kjósa 3 menn í stjórnarnefnd deildarinnar, og skulu þeir starfa kauplaust. Stjórnarnefndin ræðnr mann gegn þóknun til að hafa afgreiðslu og reikningshald deildarinnar, er skal opin til útlána eigi sjalðnar en einu sinni í viku, 2 tíma í senn, en annars fer það eftir ákvörðun stjórnarnefndar deildarinnar, hve oft og lengi deild skuli opin til afgreiðslu á hverjum stað.

6. gr.

Lán veitist aðeins út á afla, sem ætlaður er til verkunar sem þurkaður saltfiskur til útflutnings.

Sá einn getur fengið lán, sem ráðinn er upp á hlut af afla.

Þá er bátur er gerður út af samlagsfjelagi þeirra, er á honum eru, ganga þeir fyrir um lán, sem fæsta hafa hlutina.

7. gr.

Stjórn sjóðsins ákveður til 6 mánaða í senn, í byrjun janúar og byrjun júlí, verðlag á fiski, er við skal miða lán út á fiskinn. Við ákvörðun þessa verðlags hefir stjórn sjóðsins til hliðsjónar útreikning, er Hagstofa Íslands skal gera í lok hvers missiris, um meðalverð saltaðs útflutningsfisks undanfarið missiri.

8. gr.

Lánbeiðni hverri fylgi yfirlýsing lánbeiðanda um fiskeign sína, að viðlögðum drengskap, vottuð af hlutaðeigandi formanni, en útgerðarstjóra báts, ef formaður á í hlut. Nánari ákvæði má setja í reglugerð um sannanir fyrir því, að uppgafið veð sje fyrir hendi.

9. gr.

Lána má alt að $\frac{2}{3}$ af andvirði afla, samkv. 7. gr., og má lánstíminn ekki vera lengri en 9 mánuðir. Fyrir láninu, sem lántakandi ábyrgist persónulega, gefur hann út skuldabryf með sjálfsvörsluveði í fengnum afla sínum. Veðskuldabryf þessi skulu þinglesin í heimilisþinghá útgerðarinnar, og eigi

annarsstaðar, en að öðru leyti gilda um veðsetningu þessa ákvæði laga 4. nóv. 1887, um sjálfsvörsluveð í lausafje. Þinglestrargjald af veðskuldabryfum þessum ákveður fjármálaráðherra, og má gjaldið ekki hærra vera en 25% af venjulegu gjaldi.

10. gr.

Lán skal veitt í þeirri deild, þar sem útgerðarstjórn báts á heima. Nú hefir bátur stöð til bráðabirgða í útveri, innan umdæmis annarar deildar, og eiga bátverjar þó sókn til þeirrar deildar, er fyr segir.

11. gr.

Stjórn deildar metur, hvort lánsskilyrði eru fyrir hendi, hver lán skuli veitt og upphæð lána. Í lánbeiðni skal skýrt frá, hvar veðið sje, nafni báts og formanns, þar sem lánbeiðandi hefir eða hafði skiprúm, er fiskurinn var veiddur, hvar hann verði verkaður og hvort lántakandi ætlar að vinna að því sjálfur eða fjölskylda hans.

12. gr.

Vextir af lánum greiðist um leið og lán er tekið, en við endurgreiðslu lánsins greiði lántakandi enn fremur 1% af andvirði þess afla, sem lánið var veitt út á, og renni sú fjárhæð í varasjóð hlutaðeigandi deildar.

13. gr.

Veðsettan afla má ekki flytja af staðnum nema með leyfi viðkomandi deildarstjórnar. Nú er veðsettur afli fluttur burt eða seldur án vitundar deildarstjórnar, áður en lánið er greitt, og er lánið þá þegar kræft og kaupandi fiskjarins skyldur að standa skil á láninu. Vottorð um, hvort fiskur er veðsettur hjá deild, gefur stjórn deildarinnar.

14. gr.

Hver deild ber kostnað við rekstur sinn, er greiðist úr varasjóði deildarinnar.

15. gr.

Í stjórn veðlánasjóðs fiskimanna eiga sæti 3 menn, einn framkvæmdarstjóri og 2 gæslustjórar, er atvinnumálaráðherra skipar, og ákveður hann þóknun þeirra. Skulu gæslustjórnir skipaðir til 4 ára og hafa sjerþekkingu á öllu því, er lýtur að hag bátaútvegsins.

Ráðherra getur vikið stjórnanda frá um stundarsakir, þegar honum þykir nauðsyn bera til, og að fullu og öllu, ef miklar sakir eru, og geri sjávarútvegsnefndum Alþingis grein fyrir gerðum sínum í þessu efni.

16. gr.

Ráðherra getur hvenær sem er krafist allra upplýsinga um hag sjóðsins. Reikninga hans skulu 2 menn endurskoða, er ráðherra skipar til þess, og úrskurðar hann ársreikningana, er hirtir skulu í B-deild Stjórnartíðindanna.

Um störf endurskoðanda og þóknun þeirra skipar ráðherra fyrir með reglugerð.

17. gr.

Alt handbært fje sjóðsins skal, eftir því sem við verður komið, geymt í Landsbankanum og útibúum hans, en annars skal nánara kveðið á um það í reglugerð, hversu deildir skuli geyma og ávaxta handbært fje sitt, um endurskoðun og um reikningsskil deildanna til aðaldeildar, fjármiðlun milli deilda, eftir því sem árstími og atvinnuhættir krefjast, og önnur ákvæði um rekstrarháttu sjóðsins, þar á meðal um stærð umdæmis hverrar deildar um sig, og alt annað, er lýtur að greiðu skipulagi og tryggilegum rekstri sjóðsins.

18. gr.

Veðlánasjóður fiskimanna er undanþeginn öllum sköttum og gjöldum til ríkis og sveitarfjelaga.

19. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka lán, alt að 2 milj. króna, til að fullnægja ákvæði 2. gr. laga þessara.

20. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 52, 10. nóv. 1905, um stofnun Fiskiveiðasjóðs Íslands, lög nr. 29, 16. nóv. 1907, um lánsdeild við Fiskiveiðasjóð Íslands, lög nr. 61, 10. nóv. 1913, um breyting á 16. gr. laga nr. 29, 16. nóv. 1907, og önnur lagaákvæði, er kunna að koma í bága við lög þessi.

21. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. desember 1929.

Greinargerð.

Frv. þetta var flutt á síðasta Alþingi og visast til þeirrar greinargerðar, er þá fylgdi frv.